

TARIMSAL YAPILAR

Prof. Dr. Metin OLGUN

**Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü**

HAFTA	KONU
1	Giriş, İklimsel Çevre ve Yönetimi – Temel Kavramlar
2	İklimsel Çevre Denetimi – Isı ve Nem Dengesi
3	İklimsel Çevre Denetimi – Yalıtım, Havalandırma ve Aydınlatma Sistemleri
4	Tarım İşletmelerinde İşletme Merkezi ve Düzenlenmesi
5	Kırsal Konutlar
6	Hayvansal Üretim Yapıları, Süt Sığırı Ahırları – Bağlı Duraklı Sistemler
7	Süt Sığırı Ahırları – Serbest ve Serbest Duraklı Sistemler
8	Besi Sığırı Ahırları
9	Buzağı ve Genç Hayvan Ahırları – Özel Bölmeler
10	Koyun Ağılları
11	Tavuk Kümesleri
12	Bitkisel Üretim Yapıları – Seralar
13	Koruma ve Depolama Yapıları – Hangarlar, Tahıl Depoları, Yem Depoları, Meyve ve Sebze Depolama Yapıları
14	Gübre Yönetimi ve Biyogaz Tesisleri

5. KIRSAL KONUTLAR

Tarım işletmelerinde konut, hem çiftçi ailesinin yaşadığı ve günlük uğraşlar sonucunda dinlendiği yer, hem de işletmenin idare merkezi niteliğinde olduğundan çiftçi ailesinin zamanının önemli bir bölümü konutta geçer. Bu nedenle konut planlanmasında temel hedeflerden birisi de konutların tarımsal faaliyetlere uyum sağlaması ve tarımsal faaliyetlerin yürütülmesini kolaylaştırması olmalıdır. Bunun sağlanması kırsal konutlarda kentteki konutlardan farklı olarak bir iş alanının oluşturulması ile mümkündür.

Konutların planlanmasında ailenin yapısı, istekleri ve gereksinimleri dikkatli bir şekilde göz önünde tutulmalıdır. Konutlarda odaların büyüklükleri, şekilleri, birbirleri ile olan ilişkileri ve en iyi fonksiyon görececek konut şekli planlamada dikkatle değerlendirilmelidir. Bu nedenle fonksiyonel bir konut planının geliştirilmesinde:

- Faaliyet alanlarının düzenlenmesi,
- Odaların birbirleri ile olan ilişkileri
- Odaların ve diğer alanların bireysel detayları,
- Konut içerisindeki insan trafiği

dikkate alınmalıdır.

Kırsal Konutlarda Faaliyet Alanları

Kırsal konutlarda başlıca üç temel faaliyet alanı vardır. *Öncelik alanları* olarak da adlandırılan bu faaliyet alanları şunlardır:

- **Sosyal yaşantı alanları:** Ailenin oturma, grup faaliyetleri, konuk kabul etme, okuma, çalışma, eğlenme ve yemek yeme faaliyetleri amacıyla oluşturulan bölümdür. Bu bölüm, konutun ana girişi, antre, oturma odası, salon, misafir odası, çalışma odası, yemek odası gibi birimlerden oluşur.
- **Dinlenme alanları:** Konutun dinlenme amacıyla planlanmış özel bölümdür. Dinlenme alanı, yatak odaları, tuvalet, banyo ve özel eşyalar için dolapların bulunduğu birimlerden oluşur.
- **İş alanları:** Esas olarak konutun çeşitli iş faaliyetlerinin yürütüldüğü bölümdür. Bu bölüm, mutfak, iş odası ve çamaşır yıkama yerlerinden oluşur. Özellikle ev kadını günlük çalışma zamanının yarıya yakın bir kısmını bu alanda geçirir. Konutlarda iş alanları, tek bir odadan oluşabileceği gibi, birkaç farklı bölümden de oluşabilir. Özellikle tarımsal faaliyetlerin yürütülmesine yönelik olarak planlanan bir iş odası, bu bölümün en önemli unsurlarından birisidir.

Kırsal Konut Planlarının Geliştirilmesi

Konutların planlanmasında *luplama* ve *maketleme* yöntemi kullanılır. Bu yöntemin uygulanmasında öncelikle konut alanı belirlenerek, bu alanın yolla ve işletme merkezi ile olan konumu, dış koşullar, manzara, yaz ve kış rüzgarlarının durumu ve güneşlenme olanakları gibi planlama faktörleri göz önüne alınır. Daha sonra konutu oluşturacak birimler kağıt üzerinde taslak çalışması şeklinde serbest elle çizilen birer lupla, diğer bir ifade ile çemberle gösterilir. Bundan sonraki aşamada ise, konutu oluşturacak birimleri ifade eden her bir lupun büyüklüğü ve şekli belirlenir. Böylece bunların dik açılara sahip geometrik şekilleri oluşturulur. Son şekli verilen konut planının ölçekli olarak kesin planı çizilir.

Lupların birleştirilmesi sonucunda farklı konut planları ortaya çıkar. Kırsal alanda konutlar, kare veya dikdörtgen, L, T ve H şeklinde planlanabilirler.

Kırsal Konutu Oluşturan Birimler

Konut planlarının geliştirilmesinde, konutu oluşturan birimlerin işlevlerinin, boyutlarının ve birbirleri ile olan ilişkilerinin bilinmesi gerekir. Bu durum, konutu oluşturan birimlerin fonksiyonel bir biçimde düzenlenmeleri yönünden önemlidir. Konutu oluşturan birimler esas olarak; oturma odası, mutfak ve yemek odası, yatak odaları, banyo ve tuvalet ile iş alanlarıdır.